

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7- 0161/2010

17.5.2010

*****I**
RAPORT

Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Maa seire Euroopa programmi (GMES) ja selle esialgsete toimingute kohta (2011–2013) (KOM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD))

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

Raportöör: Norbert Glante

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
antud häälte enamus
- **I koostöömenetlus (esimene lugemine)
antud häälte enamus
- **II koostöömenetlus (teine lugemine)
antud häälte enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks
- *** nõusolekumenetlus
parlamendi liikmete häälteenamus, v.a EÜ asutamislepingu artiklites 105, 107, 161 ja 300 ning ELi lepingu artiklis 7 toodud juhtudel
- **I kaasotsustamismenetlus (esimene lugemine)
antud häälte enamus
- **II kaasotsustamismenetlus (teine lugemine)
antud häälte enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks
- **III kaasotsustamismenetlus (kolmas lugemine)
antud häälte enamus ühise teksti heakskiitmiseks

(Märgitud menetlus põhineb komisjoni esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusloomega seotud teksti muudatusettepanekud

Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes märgistatakse muudetud tekst **paksus kaldkirjas**. Kui Euroopa Parlament soovib muutmisakti puhul muuta olemasolevat sätet, mida komisjoni ettepanekus ei muudeta, märgistatakse muutmata jäävad tekstiosad **paksus kirjas**. Välja jäetav tekstiosa tähistatakse sümboliga [...]. *Tavalises kaldkirjas* märgistus on mõeldud asjaomastele osakondadele abiks lõpliku teksti ettevalmistamisel ja tähistab neid õigusakti osi, mille kohta on tehtud parandusettepanek lõpliku teksti vormistamiseks (nt ilmselged vead või väljajätmised mõnes keeleversioonis). Selliste parandusettepanekute puhul on vaja vastavate osakondade nõusolekut.

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT . 5	
SELETUSKIRI.....	25
EELARVEKOMISJONI ARVAMUS	26
KESKKONNA-, RAHVATERVISE JA TOIDUOHUTUSE KOMISJONI ARVAMUS	35
MENETLUS.....	40

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOME GA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Maa seire Euroopa programmi (GMES) ja selle esialgsete toimingute kohta (2011–2013) (KOM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (KOM(2009)0223);
 - võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 251 lõiget 2 ja artikli 157 lõiget 3, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C7-0037/2009);
 - võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule pealkirjaga „Lissaboni lepingu jõustumise mõju käimasolevatele institutsioonidevahelistele otsustamismenetlustele” (KOM(2009)0665);
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3 ja artiklit 189;
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 20. jaanuari 2010. aasta arvamust;
 - võttes arvesse nõukogu kohustust, mille nõukogu esindaja võttis 5. mai 2010. aasta kirjas, kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55;
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ning eelarvekomisjoni ja keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arvamusi (A7-0161/2010),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatses seda oluliselt muuta või selle teise tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide parlamentidele.

EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSETTEPANEKUD*

* Poliitilised muudatused: uus või muudetud tekst on märgistatud *paksus kaldkirjas*, välja jäetud tekst on tähistatud sümboliga ■ .

komisjoni ettepanekule

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr .../2010

Maa seire Euroopa programmi (GMES) ja selle esialgsete toimingute kohta (2011-2013)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse *Euroopa Liidu toimimise lepingut*, eriti selle *artiklit 189*,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut **■**,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides *seadusandliku tavamenetluse kohaselt*³

ning arvestades järgmist:

- (1) 15. ja 16. juunil 2001 Göteborgis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel lepiti kokku säästva arengu strateegias, et vastastikku tugevdada majandus-, sotsiaal- ja keskkonnapoliitikat, ning Lissaboni protsessile lisati keskkonnamõõde.
 - (2) 21. mai 2007. aasta resolutsioonis Euroopa kosmosepoliitika kohta⁴, mis võeti vastu Euroopa Liidu Nõukogu ja ESA nõukogu ministrite tasandi neljandal ühisel ja kaasneval kohtumisel („kosmosenõukogu”, mis asutati Euroopa Ühenduse ja Euroopa Kosmoseagentuuri vahelise raamlepingu⁵ artikli 8 lõikega 1), tunnistas nõukogu majanduskasvu ja tööhõivet käsitlevasse Lissaboni strateegiasse kosmosetegevusega antavat tegelikku ja võimalikku panust, mis seisneb Euroopa teadmispõhise ühiskonna jaoks tehnoloogiate ja teenuste loomises ja Euroopa ühtekuuluvuse toetamises, ning rõhutas, et kosmosevaldkond on säästva arengu strateegia oluline element.
- (2 a) **26. septembri 2008. aasta resolutsioonis „Euroopa kosmosepoliitika edasiarendamine”, mis võeti vastu Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Kosmoseagentuuri nõukogu ministrite tasandi viiendal ühisel ja kaasneval kohtumisel, rõhutati vajadust töötada välja sobivad ELi õigusaktid ja rahastamisskeemid, võttes arvesse kosmosesektori iseärasusi, vajadust tugevdada selle üldist ja tööstuslikku konkurentsivõimet ja vajadust tasakaalustatud tööstusstruktuuri järele, ning võimaldada liidu asjakohase pikaajalise investeeringu tegemist kosmosega seotud teadusuuringutesse ning jätkusuutlike kosmosepõhiste rakenduste**

¹ 20. jaanuari 2010. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

² ... arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

³ Euroopa Parlamendi ... seisukoht

⁴ ELT C 136, 20.6.2007, lk 1.

⁵ ELT L 261, 6.8.2004, lk 64.

kasutamist liidu ja selle kodanike hüvanguks, eelkõige kaaludes järgmise finantsperspektiivi raames kõiki kosmosega seotud poliitika tagajärgi.

- (2 b) *Euroopa Parlamendi 20. novembri 2008. aasta resolutsioonis „Euroopa kosmosepoliitika kohta: konkreetsed sammud kosmosepoliitika edendamiseks” rõhutati vajadust leida Euroopa kosmosepoliitika jaoks piisavad ELi rahastamisvahendid ja -skeemid lisaks teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendast raamprogrammist (2007–2013) saadavatele eraldistele, nii et erinevad ettevõtjad saaksid oma tegevust keskpikas ja pikas perspektiivis ette planeerida, ning toonitati, et järgmises finantsperspektiivis tuleks ette näha piisavalt vahendeid ja rahastamisskeeme, et võimaldada pikaajalisi liidu investeringuid kosmoseuuringutesse ja jätkusuutlikesse kosmosepõhistesse rakendustesse, mis on liidu ja tema kodanike huvides.*
- (3) Ülemaailmne keskkonna- ja turvaseire (GMES) on Maa seire algatus, mida juhib Euroopa Liit ja mida viiakse ellu partnerluses liikmesriikide ja Euroopa Kosmoseagentuuriga. Selle peamine eesmärk on näha Euroopa Liidu kontrolli all ette teabeteenused, mis võimaldaksid juurdepääsu täpsetele andmetele keskkonna ja julgeoleku valdkonnas ja mis oleks kohandatud kasutajate vajadustele. Seejuures peaks see tugevdama innovatsiooni, uurimistegevuse ja tehnoloogiaarenduse poliitika tööstusliku potentsiaali paremat ärakasutamist Maa seire valdkonnas. GMESil peaks muu hulgas olema oluline roll bioloogilise mitmekesisuse toetamise, ökosüsteemide majandamise ning kliimamuutustega kohanemise ja nende mõju leevendamise valdkonnas.
- (4) Selleks et saavutada GMESi eesmärk jätkusuutlikult, on vaja koordineerida GMESiga seotud mitme partneri tegevusi ning välja töötada, kehtestada ja käitada teenused ja seiresuutlikkus, mis vastavad kasutajate nõudmistele, püramata asjakohaste riiklike ja Euroopa julgeolekupiirangute kohaldamist.
- (4 a) Sellega seoses peaks GMES-komitee aitama komisjonil tagada Euroopa Liidu, liikmesriikide ja valitsustevaheliste asutuste GMESis osalemise koordineerimist, kasutades optimaalselt olemasolevaid võimalusi ja tehes kindlaks lüngad, mida tuleb käsitleda liidu tasandil. See peaks aitama komisjoni ka GMES-programmi ühtse rakendamise järelevalves. See peaks jälgima poliitika arengut ja võimaldama vahetada häid tavasid GMESiga seoses.
- (4 b) GMES on kasutajakeskne programm, mis nõuab seega kasutajate püsivat ja tulemuslikku kaasatust eelkõige teenuste nõuete määratlemise ja valideerimise osas. Et suurendada selle väärtust kasutajate jaoks, tuleks neid aktiivselt kaasata, viies läbi korrapäraseid konsulteerimisi nii avaliku kui ka erasektori lõppkasutajatega. Luua tuleks ka eriotstarbeline organ (nn kasutajate foorum), et hõlbustada kasutajate vajaduste kindlakstegemist, teenuste vastavuse kontrollimist ja GMES-programmi kooskõlastamist selle kasutajatega avalikust sektorist.
- (4 c) Komisjon peaks olema vastutav GMESi julgeolekupoliitika rakendamise eest ja teda peaks abistama GMES-komitee. Sel eesmärgil tuleks luua GMES-komitee erikoosseis (nn julgeolekunõukogu).

- (4 d) *Niisuguse raamistiku loomiseks, millega tagatakse täielik ja avatud juurdepääs GMES-teenuste kaudu saadud teabele ja GMESi infrastruktuuri kaudu kogutud andmetele, tagades GMES-teenuste kaudu saadud teabe ja GMESi eriotstarbelise infrastruktuuri kaudu kogutud andmete vajaliku kaitse, tuleks komisjonile anda õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 290 GMESi kasutajate registreerimise ja litsentseerimise tingimuste ning GMESi andmetele ja teabele juurdepääsu piiramise kriteeriumite osas, võttes arvesse GMESi jaoks vajalike andmete esitajate andme- ja teabepoliitikat ning piiramata niisuguste riiklike eeskirjade ja menetluste kohaldamist, mida kohaldatakse riigi kontrolli all kosmoses ja in situ paiknevate infrastruktuuride suhtes. Eriti oluline on, et komisjon viiks oma ettevalmistustöö käigus läbi asjakohaseid konsulteerimisi, kaasa arvatud ekspertide tasandil.*
- (4 e) *Käesoleva määruse ja käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide rakendamise ühetaoliste tingimuste tagamiseks tuleks komisjonile anda rakendusvolitused delegeeritud õigusaktidega kehtestatud tingimuste ja kriteeriumite alusel niisuguste konkreetsete meetmete vastuvõtmiseks, mis käsitlevad GMES-teenuste kaudu saadud teabele ja GMESi eriotstarbelise infrastruktuuri kaudu kogutud andmetele juurdepääsu piiramist, kaasa arvatud üksikmeetmete vastuvõtmiseks, mille puhul võetakse arvesse kõnealuse teabe ja kõnealuste andmete tundlikkust. Rakendusvolitused tuleks komisjonile anda ka liikmesriikide vabatahtlike panuste koordineerimiseks ning võimalike koostoitmete koordineerimiseks asjakohaste riiklike, Euroopa Liidu ja rahvusvaheliste algatustega, toetuste puhul kaasrahastamise ülemmäära kehtestamiseks, niisuguste meetmete vastuvõtmiseks, milles sätestatakse tehnilised nõuded GMESi kosmosevaldkonna eriotstarbelise programmi raames süsteemi kontrolli ja tervikluse tagamiseks ning GMESi kosmosevaldkonna eriotstarbelise programmi julgeoleku tagamise tehnoloogiate kättesaadavuse ja käsitlemise kontrollimiseks ning GMESi aasta tööprogrammi vastuvõtmiseks.*
- Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 291 kohaselt sätestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbi viidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes, eelnevalt määrusega, mis võetakse vastu seadusandliku tavamenetluse kohaselt. Uue määruse vastuvõtmiseni kohaldatakse nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsust 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused¹, välja arvatud kontrolliga regulatiivmenetlus, mis ei ole kohaldatav.*
- (4 f) *Kuna GMES põhineb ELi, Euroopa Kosmoseagentuuri (ESA) ja liikmesriikide vahelisel partnerlusel, peaks komisjon püüdma jätkata dialoogi, mis algatati hiljuti ESA ja liikmesriikidega, kes omavad asjaomaseid kosmosevarasid.*
- (5) GMES-teenuseid on vaja selleks, et erasektoril oleksid paremad võimalused teabeallikate pidevaks kasutuseks, mis hoogustab lisandväärtust loovate

¹ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

teenuseosutajate, kellest paljud on väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, innovaatilist tegevust.

- (6) GMES hõlmab nii arendustegevust kui ka operatiivetappi. Operatiivetapi osas toetas nõukogu 28. novembril 2005 toimunud kolmanda kosmosenõukogu kohtumisel vastuvõetud juhtnõõrides selgelt määratletud prioriteetidel põhinevat lähenemisviisi, mille kohaselt rakendatakse GMESi nüüd etappide kaupa; esimese sammuna töötatakse välja kolm esmajärjekorras kasutusele võetavat teenust: hädaolukorras reageerimine, maismaaseire ja mereseire.
- (7) Esimesi toimivaid teenuseid hädaolukorras reageerimise ja maismaaseire valdkonnas rahastati ettevalmistava tegevusena kooskõlas nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust)¹ (edaspidi „finantsmäärus”) artikli 49 lõike 6 punktiga b.
- (8) Lisaks nõukogu 19. detsembri 2006. aasta määrusega (Euratom) nr 1908/2006 (millega kehtestatakse ettevõtete, uurimiskeskuste ja ülikoolide Euroopa Aatomienergiaühenduse seitsmenda raamprogrammi (2007–2011) meetmetes osalemise ning uurimistulemuste levitamise eeskirjad² (edaspidi „seitsmes raamprogramm”) hõlmatud kosmoseteema alusel rahastatavale arendustegevusele on **Euroopa Liidu** meetmed vajalikud ajavahemikus 2011–2013, et tagada järjepidevus ettevalmistava tegevusega ning et luua toimivad, püsivamad teenused piisava tehnilise valmisolekuga piirkondades, millel on tõestatud potentsiaal järgmise etapi teenuste väljatöötamiseks.
- (9) Komisjon esitas ülevaate GMESi juhtimist ja rahastamist käsitlevast lähenemisviisist oma **12. novembri 2008. aasta** teatises „Ülemaailmne keskkonna- ja turvaseire (GMES): me hoolime oma planeedi turvalisusest” ning teatas oma kavatsusest delegeerida GMESi tehniline rakendamine spetsialiseeritud üksustele, sealhulgas ESA-le (kosmosevaldkonna puhul) tänu selle asutuse ainulaadsele positsioonile ja erialateadmistele.
- (9 a) **Komisjon peaks vajaduse korral määrama GMES-teenuste tehnilise rakendamise koordineerimise ülesande pädevatele Euroopa või valitsustevahelistele asutustele, näiteks Euroopa Keskkonnaamet (EEA) ja Euroopa Keskpika Ilmaennustuse Keskus (ECMWF).**
- (10) Toimivad teenused hädaolukordade **ohjamise** ja humanitaarkatastroofide korral reageerimise valdkonnas on vajalikud **Euroopa Liidu** ja liikmesriikide olemasoleva suutlikkuse koordineerimiseks, et olla paremini ette valmistatud ning suuta looduslike ja inimtegevusest tingitud katastroofide korral reageerida ja neist taastuda; silmas tuleb pidada ka seda, et katastroofidel on tihti negatiivne mõju keskkonnale. Kuna kliimamuutuste mõjul võib hädaolukordi esineda sagedamini, on **GMESil** kliimamuutustega kohanemise **meetmete toetamisel** oluline roll. GMES-teenuste kaudu peaks seega olema võimalik saada georuumiteavet, millest oleks kasu **reageerimisel** hädaolukordades ja humanitaarkatastroofide korral.

¹ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

² ELT L 400, 30.12.2006, lk 1.

(11) Maismaaseire teenused on olulised bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemide järelevalve, kliimamuutuste leevendamise ja sellega kohanemise **meetmete toetamise** ning mitmesuguste ressursside ja poliitiliste põhimõtete seisukohast; suurem osa kõnealustest valdkondadest on seotud looduskeskkonnaga: pinnas, vesi, põllumajandus, metsad, energia ja kommunaalteenused, hoonestatud alad, puhkealad ja transport. Nii Euroopas kui ka kogu maailmas on vaja toimivaid maismaaseire teenuseid, mis oleks välja töötatud koostöös liikmesriikidega, Euroopa kolmandate riikidega ning partneritega väljaspool Euroopat ja ÜROs.

(11 a) Merekeskkonna valdkonnas osutatavad GMES-teenused on olulised ookeane käsitlevate prognooside koostamise ja ookeanide seire alase Euroopa integreeritud suutlikkuse toetamise ning olulisemate kliimamõjurite andmete tulevase esitamise seisukohast. Need moodustavad kliimamuutuste seire, merekeskkonna seire ja transpordipoliitika toetamise olulise osa.

(11 b) Atmosfääri seire teenused on olulised õhukvaliteedi, atmosfääri keemia ja koostise seire seisukohast. Need moodustavad kliimamuutuste seire ja olulisemate kliimamõjurite andmete tulevase esitamise olulise osa. Atmosfääri seisundi kohta tuleb teavet esitada korrapäraselt ning piirkondlikul ja ülemaailmsel tasandil.

(11 c) Julgeolekuteenused moodustavad GMES-algatuse olulise osa. Euroopa hakkab kasu saama kosmose ja in situ varade kasutamisest, mis toetavad niisuguste teenuste rakendamist, mille abil reageeritakse väljakutsetele, millega Euroopa seisab silmitsi julgeoleku valdkonnas, nimelt piirkontroll, mereseire ja ELi välistegevuse toetamine.

(11 d) Kliimamuutuste seire peaks võimaldama nende mõjuga kohaneda ja seda leevendada. See peaks eelkõige aitama kaasa olulisemate kliimamõjurite andmete, kliimaanalüüside ja projektsioonide esitamisele kohanemisele ja leevendamisele vastavas ulatuses ning asjakohaste teenuste osutamisele.

(12) Käesoleva määruse alusel rahastatavate toimivate teenuste osutamine sõltub juurdepääsust andmetele, mida kogutakse kosmose infrastruktuuride, õhus, meres ja maapinnal paiknevate rajatiste (nn in situ infrastruktuurid) ning uuringuprogrammide kaudu. **Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet täielikult järgides** tuleks tagada **vajalikele** andmetele juurdepääs ja vajaduse korral **võib toetada** in situ andmekogumist, mis täiendaks **praegust Euroopa Liidu** ja riikide tegevust. Tuleb tagada, et pidevalt oleksid kättesaadavad kõige aluseks olevad in situ ja kosmoses paiknevad **seireinfrastruktuurid**, sealhulgas ESA GMESi kosmosevaldkonna programmis (Sentineli lähetused) konkreetselt GMESi jaoks väljatöötatud kosmoseinfrastruktuurid. Esimeste Sentinelide esialgne operatiivetapp algab **2012. aastal**.

(13) Komisjon peaks tagama, et seitsmenda raamprogrammi kohane GMESiga seotud teadus- ja arendustegevus, **ELi** panus GMESi esialgsetesse toimingutesse ning GMESi partnerite ja olemasolevate infrastruktuuride, näiteks Euroopa andmekeskuste tegevus oleks vastastikku täiendav.

(14) GMESi esialgseid toiminguid tuleks rakendada kooskõlas muude asjakohaste **Euroopa Liidu** poliitikavaldkondade, õigusaktide ja meetmetega, || eelkõige **keskkonna-, julgeoleku-, konkurentsivõime ja innovatsiooni-, ühtekuuluvus-, teadus-, transpordi-, konkurentsi- ja rahvusvahelise koostöö poliitikaga**, üleilmsete satelliitnavigatsioonisüsteemide (GNSS) programmiga ja isikuandmete kaitsega. Lisaks **peaksid GMESi andmed säilitama sidususe liikmesriikide ruumiandmete võrdlusandmetega ning** toetama Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiviga 2007/2/EÜ (millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE))¹ loodud ruumiandmete infrastruktuuri väljaarendamist **Euroopa Liidus**. Samuti peaks GMES täiendama ühist keskkonnateabesüsteemi (SEIS) || ja **Euroopa Liidu** tegevust hädaolukorras reageerimise valdkonnas.

(14 a) GMESi ja selle esialgseid toiminguid tuleks vaadelda Euroopa panusena niisuguse Maa jälgimise süsteemide süsteemi (GEOSS) rajamisse, mis on välja töötatud Maa Jälgimise Grupi (GEO) raamistikus.

(15) Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ning kandidaatriikide ja võimalike kandidaatriikidega sõlmitud raamlepingutega on ette nähtud kõnealuste riikide osalemine **Euroopa Liidu** programmides. Muude ELi mittekuuluvate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide osalemist tuleks võimaldada sel eesmärgil sõlmitavate rahvusvaheliste lepingute abil.

(16) GMES-programmi kogu kestuse ajaks tuleks sätestada rahastamispakett summas 107 miljonit eurot, mis on peamiseks juhiseks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta)² punktis 37 määratletud tähenduses. On ette nähtud, et kõnealust rahastamispaketti täiendatakse **209 miljoni euroga** seitsmenda raamprogrammi kosmoseteemast GMESi esialgsete toimingutega kaasnevate teadusuuringute jaoks, **mida tuleks hallata seitsmendas raamprogrammis kohaldatavatele eeskirjadele ja otsustamismenetlustele vastavalt. Neid kahte rahastamisallikat tuleks hallata koordineeritult, et tagada järjepidev edasimineki GMES-programmi rakendamisel.**

(16 a) Kõnealune rahastamispakett on kooskõlas 2007.–2013. aasta finantsraamistiku alamrubriigis 1a kindlaks määratud ülemmääraga, aga rubriigi 1a varu aastateks 2011–2013 on väga väike. Toonitab, et aastas eraldatav summa määratakse kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse käigus vastavalt eelarvedistsipliini ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe³ punktile 37.

(16 b) Võimaluse korral tuleks rahastamisvahendeid veelgi suurendada, et kulukohustuste assigneeringuid saaks kosmosevaldkonnale eraldada juba praeguse mitmeaastase finantsraamistiku kehtivuse ajal. See puudutab konkreetselt A seeria Sentinel-satelliitide tegevust ja B seeria käivitamist ning C seeria Sentinel-satelliitide

¹ ELT L 108, 25.4.2007, lk 1.

² ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

³ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

tähtsaimate koostisosade hanget.

- (16 c) *Selleks peaks komisjon seoses kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku vahetuskavõtte tegemisega ja enne 2010. aasta lõppu uurima GMESi täiendava rahastamise võimalust ELi üldeelarve raames mitmeaastase finantsraamistiku (2007–2013) kehtivuse ajal.*
- (16 d) *Käesoleva määruse rakendamiseks täiendavate rahaliste vahendite eraldamist juba eraldatud 107 miljonile eurole lisaks tuleks kaaluda seoses aruteluga Euroopa kosmosepoliitika tuleviku, eelkõige hankemenetluse ja juhtimise üle.*
- (16 e) *Komisjon peaks 2011. aasta esimesel poolaastal esitama ka pikaajalise rahastamisstrateegia järgmist mitmeaastast finantsraamistikku silmas pidades, ilma et see piiraks mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) üle peetavate läbirääkimiste tulemust.*
- (16 f) *Komisjon peaks finantsplaneerimisel tagama, et nii GMESi esialgsel operatiivetapil (aastatel 2011–2013) kui ka pärast seda oleks tagatud andmete järjepidevus ning teenuseid saaks kasutada pidevalt ja piiranguteta.*
- (17) Finantsmääruse kohaselt peaks liikmesriikidel, ELi mittekuuluvatel riikidel ja rahvusvahelistel organisatsioonidel olema võimalus anda asjakohaste lepingute alusel programmidesse rahaline või mitterahaline panus.
- (18) *GMES-teave peaks olema täielikult ja avalikult kättesaadav, piiramata GMESile andmeid ja teavet esitavate liikmesriikide ja muude organisatsioonide asjakohaste julgeolekupiirangute ja andmepoliitika kohaldamist. See on vajalik Maa seire andmete kasutamise ja jagamise edendamiseks kooskõlas ühise keskkonnateabesüsteemiga, Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuuriga ja maavaatlussüsteemide ülemaailmse süsteemiga (GEOSS). Andmete täieliku ja avaliku kättesaadavuse puhul tuleks võtta arvesse ka praegust äriandmete esitamist ning tuleks edendada Maa seire turgude tugevdamist Euroopas, eelkõige järgmise etapi teenuste sektoris, et suurendada majanduskasvu ja tööhõivet.*
- (18 a) *Komisjoni 28. oktoobri 2009. aasta teatise „Ülemaailmne keskkonna- ja turvaseire (GMES): Kosmosevaldkonnaga seotud ülesanded ja edasised sammu” kohaselt peaks olema olema täielik ja avatud sidusjuurdepääs Sentinelide abil saadud andmetele tasuta litsentside kaudu, pidades silmas turvalisust. Sellise lähenemisviisi eesmärk on maksimaalselt ja võimalikult paljudel rakendusvaldkondadel suurendada kasu Sentinelide abil saadud andmetest ning edendada lõppkasutajate seas Maa vaatlustel saadud andmete kasutamist.*
- (19) Käesoleva määruse alusel rahastatavat tegevust tuleb kohandamise võimaldamiseks kontrollida ja hinnata.
- (22) Samuti tuleks võtta asjakohased meetmed, et vältida eeskirjade eiramist ja pettusi ning et nõuda tagasi kadumaläinud, valesti makstud või ebaõigesti kasutatud vahendid vastavalt nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 2988/95

(Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta),¹ nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 (mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramise eest)² ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 1073/1999 (Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta)³.

- (23) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt GMES-programmi ja selle esialgsed toimingute kehtestamist ei suuda liikmesriigid piisavalt hästi saavutada, sest GMESi esialgsed toimingud hõlmavad üle-euroopalist suutlikkust ja sõltuvad kõikides liikmesriikides teenuste koordineeritud ning **Euroopa Liidu** tasandil kooskõlastatud osutamisest, on see tegevuse suure haarde tõttu **Euroopa Liidu** tasandil paremini saavutatav, mistõttu **Euroopa Liit** võib võtta meetmeid **Euroopa Liidu lepingu** artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale, **elkõige komisjoni rolli osas riikide tegevuse koordinaatorina**,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Sisu

Käesoleva määrusega luuakse Maa seire Euroopa programm (**ülemaailmne keskkonna- ja turvaseire** (■ „GMES-programm”) ja **kehtestatakse selle** esialgsete toimingute **rakendamine ajavahemikus 2011–2013**.

Artikkel 2

GMES-programm

1. GMES-programm tugineb otsuse nr 1982/2006/EÜ (■ „seitsmes raamprogramm”) ja Euroopa Kosmoseagentuuri GMESi kosmosevaldkonna programmi alusel teostatud teadusuuringutele.
2. GMES-programm koosneb järgmistest valdkondadest:
 - (a) **teenuste valdkond**, millega tagatakse juurdepääs ■ teabele **järgmiste valdkondade toetuseks (mitte tähtsuse järjekorras)**:

¹ EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.

² EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

³ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

- - atmosfääri seire;
 - *kliimamuutuste seire kohanemis- ja leevendamispoliitika toetuseks;*
 - *hädaolukordade ohjamine;*
 - *maismaaseire;*
 - *merekeskkonna seire;*
 - *julgeolek;*
- (b) kosmosevaldkond, millega tagatakse punktis a osutatud *teenuste valdkondade* jaoks asjakohane jätkusuutlik seire kosmoses paiknevate struktuuride abil;
- (c) in situ-valdkond, millega tagatakse õhus, meres ja maapinnal asuvate installatsioonide kaudu teostatav seire punktis a osutatud *teenuste valdkondade* jaoks.

Artikkel 3

GMESi esialgsed toimingud (2011-2013)

1. GMESi esialgsed toimingud hõlmavad ajavahemikku 2011–2013 ja *võivad sisaldada operatiivmeetmeid* järgmistes valdkondades:
 - (1) *artikli 2 lõike 2 punktis a osutatud teenuste valdkonnad;*
 -
 - (3) meetmed, mis aitavad tarbijatel teenuseid kasutama hakata;
 - (4) juurdepääs andmetele ■ ;
 - (4 a) in situ paiknevate struktuuride kaudu andmete kogumise toetamine;*
 - (5) GMESi kosmosevaldkond.
2. Lõikes 1 osutatud meetmete ■ eesmärgid on määratletud lisas.

■

Artikkel 4

Organisatoorne korraldus

1. Komisjon tagab GMES-programmi koordineerimise riigi, *Euroopa Liidu* ja rahvusvahelise tasandi tegevusega, *eelkõige Maa jälgimise süsteemide süsteemiga (GEOSS)*. *GMESi rakendamine ja tegevus põhineb Euroopa Liidu ja liikmesriikide vahelistel partnerlustel kooskõlas nende vastavate eeskirjade ja menetlustega. Liikmesriikide vabatahtlike panuste koordineerimist ja võimalikke koostoimeid asjakohaste riiklike, Euroopa Liidu ja rahvusvaheliste algatustega rakendatakse vastavalt artikli 11 lõikes 3 a osutatud nõuandemenetlusele.*
 2. Komisjon haldab käesoleva määruse kohasele tegevusele kooskõlas määrusega (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (■ „finantsmäärus”) ja artikli 11 lõikes 3 osutatud *korralduskomitee menetlusega* eraldatud vahendeid. *Ta* tagab, et GMES-programm on kooskõlas muude asjakohaste *Euroopa Liidu* poliitikavaldkondade, õigusaktide ja meetmetega (mis käsitlevad eelkõige *keskkonda, julgeolekut, konkurentsivõimet ja innovatsiooni, ühtekuuluvust, teadusuuringuid (eelkõige GMESiga seotud teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi tegevusi, piiramata otsuse nr 1982/2006/EÜ kohaldamist)*, transporti ja konkurentsi, *rahvusvahelist koostööd*, GNSS-programme, isikuandmete ja *kehtivate intellektuaalomandi õiguste* kaitset, INSPIRE-direktiivi (direktiiv 2007/2/EÜ), ühist keskkonnateabesüsteemi ja *Euroopa Liidu* tegevust hädaolukorras reageerimise valdkonnas) ning täiendab neid.
 - 2 a. *Komisjon tagab, et GMES-programmi kui kasutajakeskse algatuse puhul vastaks teenus tehniliste nõuete osas tarbijate vajadustele. Selleks kehtestab ta kasutajate korrapärase osalemise ning konsulteerimise läbipaistva mehhanismi, mis võimaldab Euroopa ja riiklikul tasandil määrata kindlaks kasutajate vajadused. Komisjon tagab kooskõlastamise asjaomaste avaliku sektori kasutajatega liikmesriikides, kolmandates riikides ja rahvusvahelistest organisatsioonides. Teenuse andmete vajaduse määrab kindlaks komisjon sõltumatult pärast kasutajate foorumiga konsulteerimist.*
-
- 3 a. ■ *GMESi kosmosevaldkonna tehniline koordineerimine ja rakendamine delegeeritakse Euroopa Kosmoseagentuurile, kes võib vajaduse korral paluda abi Euroopa Meteoroloogiliste Satelliitide Kasutamise Organisatsioonilt (EUMETSAT).*
 - 3 b. *Komisjon määrab vajaduse korral GMES-teenuste tehnilise rakendamise koordineerimise ülesande pädevatele Euroopa või valitsustevahelistele asutustele.*

Artikkel 4 a

Teenuse osutamine

1. *Komisjon võtab asjakohased meetmed tõhusa konkurentsi tagamiseks GMES-*

teenuste osutamisel ja VKEde osalemise edendamiseks. Komisjon hõlbustab GMES-teenuste väljundi kasutamist järgmise etapi teenuste sektori arendamiseks.

2. *GMES-teenuste osutamine detsentraliseeritakse vajaduse korral liikmesriikides olemasolevate satelliitide ja in situ infrastruktuuride kaudu kogutavate andmete ning võrdlusandmete kogude ja sellealase suutlikkuse ühendamiseks Euroopa tasandil, vältides seega dubleerimist. Olemasolevate allikatega kattuvate uute andmete hankimist välditakse, välja arvatud juhul, kui olemasolevate või ajakohastatavate andmete kogumike kasutamine ei ole tehniliselt teostatav või kulutasuv.*
3. *Komisjon võib kasutajate foorumi arvamust arvesse võttes määratleda või valideerida asjakohase korra andmete tootmise kinnitamiseks GMES-programmi raamistikus. Kõnealune kord on läbipaistev, kontrollitav ja auditeeritav õigsuse, jälgitavuse ja andmetervikluse tagamiseks tarbijale. Oma lepingulistest kokkulepetes GMES-teenuse osutajatega tagab komisjon kõnealuse korra rakendamise.*
4. *Komisjon annab käesoleva artikli rakendamisel saavutatud tulemustest aru kord aastas.*

Artikkel 5

Euroopa Liidu poolse rahastamise õiguslikud vormid

1. *Euroopa Liidu poolse rahastamise õiguslikud vormid võivad olla järgmised:*
 - (-1) *delegeerimislepingud;*
 - (1) *toetused;*
 - (2) *riigihankelepingud.*
2. *Euroopa Liidu poolses rahastamises tagatakse tõeline konkurents, läbipaistvus ja võrdne kohtlemine. Põhjendatud juhtudel võib Euroopa Liidu toetust anda konkreetsetes vormis, näiteks partnerluse raamlepinguga või tegevus- või meetmetoetuste kaasrahastamisena. Euroopa üldistes huvides tegutsevatele asutustele antavate tegevustoetuste suhtes ei kohaldata finantsmääruse kahanemissätteid. Toetuste puhul võetakse kaasrahastamise ülemmäär vastu artikli 11 lõikes 3 sätestatud korras.*
- 2 a. *Komisjon annab aru Euroopa Liidu vahendite eraldamisest igale artikli 3 lõikes 1 nimetatud tegevusele, samuti hindamisprotsessist ning hangete pakkumiskutsete ja käesoleva artikli alusel sõlmitud lepingute tulemustest pärast lepingute sõlmimist.*

Artikkel 6

Kolmandate riikide osalemine

Artiklis 2 osutatud tegevuses võivad osaleda järgmised riigid:

- (1) Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepinguosalised Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riigid EMP lepingus sätestatud tingimustel;
- (2) kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid, kes on kaasatud stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi vastavalt nendega sõlmitud raamlepingutele või assotsiatsioonilepingute protokollidele, milles käsitletakse kõnealuste riikide suhtes kehtestatud üldpõhimõtteid **Euroopa Liidu** programmides osalemiseks;
- (3) Šveitsi Konföderatsioon, muud punktides 1 ja 2 nimetamata kolmandad riigid ning rahvusvahelised organisatsioonid vastavalt **Euroopa Liidu** ja kõnealuste kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide vahel **Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218** kohaselt sõlmitavatele lepingutele, milles sätestatakse nende osalemise tingimused ja üksikasjalikud eeskirjad.

Artikkel 7

Rahastamine

1. Käesoleva määruse **artikli 3 lõikes 1 sätestatud operatiivtegevusteks** eraldatakse rahastamispakett summas 107 miljonit eurot.
2. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad iga-aastased assigneeringud piirides, mis on kindlaks määratud mitmeaastase finantsraamistikuga.
3. Kolmandad riigid või rahvusvahelised organisatsioonid võivad samuti osaleda GMES-programmi täiendavas rahastamises.

Esimeses lõigus osutatud täiendavaid vahendeid käsitatakse sihtotstarbelise tuluna kooskõlas finantsmääruse artikliga 18.

Artikkel 8

GMESi andme- ja teabepoliitika

1. GMES-programmi alusel rahastavaid meetmeid käsitleval andme- ja teabepoliitikal on järgmised eesmärgid:
 - (a) edendada GMESi käsitleva teabe ja asjakohaste andmete kasutamist ja jagamist;
 - (b) täielik ja avatud juurdepääs (mille puhul kohaldatakse asjakohaseid **rahvusvahelisi lepinguid, julgeolekupiiranguid ja litsentseerimise tingimusi, sealhulgas kasutuslitsentside registreerimine ja tunnustamine**) GMES-teenuste kaudu saadud teabele ja GMESi infrastruktuuri kaudu kogutud andmetele;

- (c) tugevdada Maa seire turgusid Euroopas, eelkõige järgmise etapi teenuste sektoris, pidades silmas majanduskasvu soodustamist ja töökohtade loomist;
 - (d) aidata kaasa GMESi andmete ja teabe esitamise jätkusuutlikkusele *ja järjepidevusele*;
 - (e) toetada Euroopa *teadus-, tehnoloogia- ja innovatsiooniringkondi*.
2. *Niisuguse raamistiku loomiseks, millega tagatakse lõike 1 punktis b osutatud GMESi andme- ja teabepoliitika eesmärgi saavutamine, tagades GMES-teenuste kaudu saadud teabe ja GMESi eriotstarbelise infrastruktuuri kaudu kogutud andmete vajaliku kaitse, võib komisjon võtta vastu delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 8 a ning artiklites 8 b ja 8 c sätestatud tingimuste kohaselt järgmised meetmed, võttes arvesse GMESi jaoks vajalike andmete esitajate andme- ja teabepoliitikat ning piiramata niisuguste riiklike eeskirjade ja menetluste kohaldamist, mida kohaldatakse riigi kontrolli all kosmoses ja in situ paiknevate infrastruktuuride suhtes:*
- (a) *meetmed, millega kehtestatakse GMESi kasutajate registreerimise ja litsentseerimise tingimused;*
 - (b) *meetmed, millega määratletakse GMES-teenuste kaudu saadud teabele ja GMESi eriotstarbelise infrastruktuuri kaudu kogutud andmetele juurdepääsu piiramise kriteeriumid.*

Artikkel 8 a

Delegeeritud volituste rakendamine

1. *Komisjonile antakse kuni 31. detsembrini 2013 õigus võtta vastu artikli 8 lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusakte.*
2. *Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.*
3. *Komisjonile antud õiguse suhtes võtta vastu delegeeritud õigusakte kohaldatakse artiklites 8 b ja 8 c sätestatud tingimusi.*

Artikkel 8 b

Delegeerimise tagasivõtmine

1. *Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 8 lõikes 2 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta.*

2. *Institutsioon, kes on algatanud sisemenetluse, et otsustada, kas volituste delegeerimine tuleks tagasi võtta, püüab sellest teavitada teist institutsiooni ja komisjoni mõistliku aja jooksul enne lõpliku otsuse tegemist, nimetades delegeeritud volitused, mille suhtes võidakse kohaldada tagasivõtmist, ja tagasivõtmise võimalikud põhjused.*
3. *Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub kohe või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust. Otsus avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas.*

Artikkel 8 c

Delegeeritud õigusaktide suhtes vastuväidete esitamine

1. *Euroopa Parlament ja nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid esitada kahe kuu jooksul alates õigusakti teatavakstegemisest.*

Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel võib seda tähtaega pikendada kahe kuu võrra.

2. *Kui pärast selle tähtaja möödumist ei ole Euroopa Parlament ega nõukogu delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid esitanud, avaldatakse see Euroopa Liidu Teatajas ning see jõustub õigusaktis sätestatud kuupäeval.*

Delegeeritud õigusakti võib avaldada Euroopa Liidu Teatajas ja see võib jõustuda enne nimetatud tähtaja lõppu, kui nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu on komisjonile teatanud, et nad ei kavatse vastuväiteid esitada.

3. *Kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid, õigusakt ei jõustu. Vastuväiteid esitanud institutsioon põhjendab delegeeritud õigusakti suhtes esitatud vastuväiteid.*

Artikkel 8 d

Andme- ja teabepoliitika ning GMESi valdkondade ja teabe turvalisuse haldamise rakendusmeetmed

1. *Artikli 8 lõike 2 punktis b osutatud kriteeriumide alusel võtab komisjon vastavalt artikli 11 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele vastu konkreetsed meetmed, mis käsitlevad GMES-teenuste kaudu saadud teabele ja GMESi eriotstarbelise infrastruktuuri kaudu kogutud andmetele juurdepääsu piiramist.*
2. *Komisjon tagab üldise koordineerimise GMESi valdkondade ja teenuste turvalisuse osas, võttes arvesse selle kõikide elementide julgeolekunõuete järelevalve ja integreerimise vajadust, piiramata niisuguste riiklike eeskirjade ja menetluste*

kohaldamist, mida kohaldatakse riigi kontrolli all kosmoses ja in situ paiknevate infrastruktuuride suhtes. Eelkõige võtab komisjon vastavalt artikli 11 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele vastu meetmed, milles sätestatakse tehnilised nõuded GMESi kosmosevaldkonna eriotstarbelise programmi raames süsteemi kontrolli ja tervikluse tagamiseks ning GMESi kosmosevaldkonna eriotstarbelise programmi julgeoleku tagamise tehnoloogiate kättesaadavuse ja käsitlemise kontrollimiseks.

Artikkel 9

Järelevalve ja hindamine

1. Komisjon jälgib ja hindab artikli 3 lõikes 1 osutatud toimingute rakendamist.
2. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele **31. detsembriks 2015** vahehindamise ja järelhindamise aruande.

Artikkel 10

Rakendusmeetmed

1. Komisjon võtab vastu aasta tööprogrammi kooskõlas finantsmääruse artikliga 110 ja määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002¹ artiklitega 90 ja 166 artikli 11 lõikes 3 sätestatud **korralduskomitee menetluse kohaselt**.
2. GMES-programmi rahalised vahendid võivad katta ka vahetult GMES-programmi juhtimiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks vajalike ettevalmistustööde, järelevalve, kontrolli, auditi ja hindamisega seotud kulusid, eelkõige uuringute, kohtumiste, teavitamis- ja avaldamismeetmetega seotud kulusid, samuti kulusid, mis on seotud kogu muu tehnilise ja haldusabiga, mida komisjon võib kasutada GMES-programmi juhtimiseks.

Artikkel 11

GMES-komitee

1. Komisjoni abistab komitee (edaspidi „GMES-komitee”).
 - 1 a. GMES-komitee võib tulla kokku erikoosseisudes konkreetsete küsimuste käsitlemiseks, nimelt julgeolekut puudutavate küsimuste käsitlemiseks („julgeolekunõukogu”).**

¹ EÜT L 357, 31.12.2002, lk 1.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ *artiklites 5 ja 7 osutatud regulatiivkomitee menetlust*, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ *artiklites 4 ja 7 osutatud korralduskomitee menetlust*, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kaks kuud.

- 3a. *Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artiklites 3 ja 7 osutatud nõuandemenetlust, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.*

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 sätestatud tähtaeg on kaks kuud.

Artikkel 11 a

Kasutajate foorum

1. *Käesolevaga luuakse kasutajate foorum eriotstarbelise organina. See nõustab komisjoni kasutajate vajaduste määratlemise ja valideerimise osas ning GMES-programmi kooskõlastamise osas selle kasutajatega avalikust sektorist.*
2. *Kasutajate foorumi eesistuja on komisjon. See koosneb GMESi avaliku sektori kasutajatest, kelle on määranud liikmesriigid.*
3. *Komisjon tagab kasutajate foorumile sekretariaaditeenused.*
4. *Kasutajate foorum võtab vastu oma töökorra.*
5. *GMES-komiteed teavitatakse täielikult kasutajate foorumi GMES-programmi rakendamise alastest nõuannetest.*

Artikkel 12

Euroopa Liidu finantshuvide kaitse

1. Komisjon tagab, et käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse *Euroopa Liidu* finantshuve pettust, korrupsiooni ja muud ebaseaduslikku tegevust ennetavate meetmetega, tõhusa kontrollimisega ja alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega ning juhul, kui tuvastatakse eeskirjade eiramine, tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega kooskõlas määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95, määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ning määrusega (EÜ) nr 1073/1999.
2. Käesoleva määruse alusel rahastatavate *Euroopa Liidu* meetmete puhul tähendab määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 artikli 1 lõikes 2 osutatud eeskirjade eiramine *Euroopa Liidu* õiguse sätete mis tahes rikkumist või ettevõtja tegevusest või tegematajätmisest põhjustatud lepingulise kohustuse täitmatajätmist, mis põhjendamatu

kuluartikli tõttu kahjustas või oleks võinud kahjustada *Euroopa Liidu* üldeelarvet.

3. Käesoleva määruse alusel sõlmitavate lepingute, sealhulgas osalevate kolmandate riikidega sõlmitavate lepingute suhtes tuleb rakendada komisjoni või tema poolt volitatud esindaja finantsjärelvalvet ja finantskontrolli, samuti Kontrollikoja auditeid, vajaduse korral kohapeal.

Artikkel 13

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

■ [...]

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Maa jälgimise Euroopa programmi (GMES) esialgsete toimingute eesmärgid (2011–2013)

Artikli 3 lõikes 1 osutatud toimingud aitavad saavutada järgmisi eesmärgi:

- (1) hädaolukorras reageerimise teenused, mis põhinevad Euroopas juba toimivatel meetmetel, tagavad Maa seireandmete ja seonduvate toodete kättesaadavuse hädaolukorras reageerimise teenistustele rahvusvahelisel, üle-euroopalisel, riiklikul ja piirkondlikul tasandil igat laadi katastroofide, sealhulgas ilmastikuohtude (sh tormid, põlengud ja üleujutused), geofüüsiliste ohtude (sh maavärinad, tsunamid, vulkaanipursked ja maalihked), inimtegevusest tingitud tahtmatute või kuritahtlike katastroofide ning muude humanitaarkatastroofide korral. Kuna kliimamuutuse mõjul võib hädaolukordi esineda sagedamini, on GMESi hädaolukorras reageerimise meetmetel oluline roll toetada selles valdkonnas võetavaid kliimamuutustega kohanemise meetmeid osana ennetamis-, reageerimis-, taastamis- ja valmisolekut tagavast tööst Euroopas;
- (2) maismaaseire teenustega tagatakse Maa seireandmete ja seonduvate toodete kättesaadavus Euroopa, riiklikele, piirkondlikele **ja rahvusvahelistele** asutustele, kes vastutavad nii bioloogilise mitmekesisuse, pinnase, vee, metsa ja riigi ressursside **ülevaailmse ja kohaliku** keskkonnaseire kui ka keskkonnapoliitika üldise rakendamise, geograafilise teabe kogumise, põllumajanduse, energeetika, linnaplaneerimise, infrastruktuuri ja transpordi eest. Maismaaseire teenused hõlmavad ka kliimamuutuse mõjurite seiret;
- (2 a) *mereseire teenused annavad teavet ookeanide ja mereökosüsteemide füüsilise seisundi kohta maailmamere ja Euroopa piirkondlike alade osas. GMESi mereteenuste rakendusala hõlmavad meresõiduohutust, merekeskkonda ja rannikualasid, mere elusressursse, samuti sesoonsete meteoroloogiliste prognooside koostamist ja kliimaseiret;*
- (2 b) *atmosfääri keskkonnateenustega tagatakse õhukvaliteedi seire Euroopa tasandil ja atmosfääri keemilise koostise seire ülemaailmsel tasandil. Nendega antakse eelkõige teavet õhukvaliteedi seire süsteemide tarbeks nii kohalikul kui ka riiklikul tasandil ning need peaksid aitama kaasa atmosfääri keemia kliimamõjurite seirele;*
- (2 c) *julgeolekuteenustega antakse kasulikku teavet niisuguste väljakutsetega toimetulekuks, millega Euroopa seisab silmitsi julgeoleku valdkonnas, nimelt piirkontroll, mereseire ja ELi välistegevuse toetamine;*
- (2 d) *kliimamuutuste seire võimaldab nende mõjuga kohaneda ja seda leevendada. See peaks eelkõige aitama kaasa olulisemate kliimamõjurite andmete, kliimaanalüüside ja projektsioonide esitamisele kohanemisele ja leevendamisele vastavas ulatuses ning asjakohaste teenuste osutamisele;*
- (3) meetmed, mis aitavad kasutajatel teenuseid tarbima hakata, hõlmavad kasutaja

keskkonnale vastavate tehniliste liideste rakendamist, koolitust, kommunikatsiooni ja järgmise etapi sektori arendamist;

- (4) andmetele juurdepääsu võimaldamine ■ tagab mitmesuguste Euroopa algatuste ja muude *seireinfrastruktuuride* kaudu saadud Maa seire andmete koondamise ja kättesaadavaks tegemise, et täita GMESi eesmärke ■ ;

(4 a) in situ-valdkonna abil tagatakse koordineerimine in-situ-andmekogumise ja in situ infrastruktuuride kaudu kogutavatele andmetele juurdepääsu osas GMES-teenuste jaoks;

- (5) GMESi esialgsete toimingutega tagatakse GMESi kosmosevaldkonna tegevus **ja areng**, mis hõlmab kosmoses paiknevat Maa seireinfrastruktuuri ja mille eesmärk on tagada Maa alamsüsteemide (sh maapind, atmosfäär ja ookeanid) seire. **GMESi esialgsed toimingud toetuvad** riikide ja Euroopa tasandi **olemasolevale** või **kavandatavale kosmoseinfrastruktuurile** ning GMESi kosmosevaldkonna programmi raames kavandatud **kosmoseinfrastruktuurile**.

SELETUSKIRI

Maa seire programm GMES on Euroopa Liidu tulevikku silmas pidades tähtis ettevõtmine. GMESi näol rajatakse sarnaselt satelliitnavigatsiooniprogrammile Galileo Euroopa Liidu oma infrastruktuur, mis võimaldab parandada keskkonnajuhtimist ja samal ajal suurendada kodanike julgeolekut. Erinevalt Galileo programmist rahastatakse GMESi algusest peale avalikest vahenditest. Tavaliseks rahastamismenetluseks GMESi ülesehitamisel peab olema riigihangete korraldamine. Raportöör teab, et GMESi ülesehitamine on seotud suurte kulutustega, mis ei piirdu üksnes esialgse operatiivetapiga, vaid kanduvad ka järgmisse, 2014. aastal algavasse finantsperspektiivi. Raportööri arvates on need kulutused aga õigustatud, silmas pidades seda suurt kasu, mida GMES annab.

Selleks, et GMES üles ehitada ning andmeid ja teenuseid pakkuda, peab tingimata koostama hästi läbimõeldud rahastamisplaani. Sealjuures on väga tähtis, et nii esialgsete toimingute etapil kui ka pärast selle lõppu oleks õigel ajal küllaldaselt raha selleks, et andmed ja pakutavad teenused oleksid usaldusväärset ja järjepidevalt kasutusvalmis. Hea oleks, kui komisjoni ettepanekus ette nähtud rahalisi vahendeid esialgsete toimingute etapiks veelgi suurendataks, sest nii oleks võimalik kohe kasutada kulukohustuste assigneeringuid GMESi kosmosevaldkonna järgnevate osade arendamiseks. See võimaldaks lepinguid sõlmida ja muudaks finantsplaanimise kindlaks. See on eriti oluline Sentinel-satelliitide B seeria käivitamiseks ja C seeria tähtsaimade koostisosade hanke korraldamiseks, sest sellega tagatakse nii B seeria käivitamine kui ka satelliitide ehituse ühetaolisus. Kuna siinkohal on mõeldud raha, mis tuleb nagooni välja anda, siis ei ole tegemist kulutuste suurendamisega, vaid raha tõhusama rakendamisega ja raha varasema eraldamisega. Sellega välditakse maksumaksja kulude kasvu tuleval finantsperioodil.

Kõikidel Euroopa Liidu kodanikel ja ettevõtjatel peab vaba juurdepääs GMESi kaudu pakutavatele andmetele ja teenustele. See soodustaks järgneva turu arengut just väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete keskkonnas. Keskkonna- ja julgeolekuaspektide kõrval on GMESi eesmärgiks ka edasiliikumise ja innovatsiooni toetamine. Ka väljaspool Euroopa Liitu asuvatele ettevõtjatele peaks võimaldama avatud juurdepääsu nende andmetele ja teenustele, tingimusel, et Euroopa eraisikutele ja ettevõtjatele võimaldataks vastastikkuse põhimõtet järgides juurdepääs n-ö Euroopa-välistele andmetele.

Euroopa Komisjon tegutseb selle projekti haldajana ja üldise koordineerijana. Projekti tehniline rakendaja on Euroopa Kosmoseagentuur (ESA), kelle käsutuses on sellekohane oskusteave. ESA-le tuleks GMESi kosmosevaldkonna tehniline rakendamine ülesandeks teha delegerimislepinguga. Sellise lepinguga saab selgemini määrata vastutust ja tagada suurem läbipaistvus.

Määruse eelnõuga seotud ja selle lisas loetletud eesmärgid kujutavad endast määruse olulist koostisosa. Raportöör on seetõttu seisukohal, et nendes ei saa muudatusi teha mitte komiteemenetlust, vaid tavapärasest õigusloomega seotud menetlust kasutades. Kuna tegemist on laiaulatusliku ja eelarvet mõjutava valdkonnaga, ei tohiks Euroopa Parlament loobuda täitmast oma osa järelevalveasutusena. Seoses Lissaboni lepingu jõustumisega 1. detsembril 2009 tuleb lisaks kohandada komiteemenetlust. See võib tähendada viivitusi, mis ei tule kasuks käesolevale projektile.

17.3.2010

EELARVEKOMISJONI ARVAMUS

tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Maa seire Euroopa programmi (GMES) ja selle esialgsete toimingute kohta (2011–2013)
(KOM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD))

Arvamuse koostaja: Damien Abad

LÜHISELGITUS

Lissaboni lepingu jõustumine ja lepinguga loodud kosmosevaldkonna uus õiguslik alus ning Euroopa Parlamendi ees president Barroso esitatud uue komisjoni poliitilised prioriteedid teevad kosmosepoliitikast tulevikus ELi ühe tähtsaima valdkonna.

Poliitilisest vaatenurgast lähtudes kujutab GMES-programm endast ELi jaoks kolmekordset võimalust.

Esiteks võiks see olla näide soovi kohta töötada konkreetsete projektide põhjal välja tõeline Euroopa tööstusstrateegia. GMES on seega näide lisaväärtuse kohta, mille EL võib anda ülemaailmse haardega suurprojektide haldamisse, võttes eesmärgiks viia EL kosmosetööstuse etteotsa.

Teiseks, kuna GMES on aktiivse tööstuspoliitika sümbol, võib ta tuua olulist kasu Euroopa kodanikele, seda nii tööhõive, oskusteabe, julgeoleku kui ka keskkonnakaitse osas. Programm on täiesti kooskõlas ELi 2020. aasta strateegia ja Kopenhaageni kliimakonverentsi järelmeetmetega.

Lõpuks loob programm positiivse koostoime, millest saavad kasu muud majandussektorid, näiteks teenuste sektor, luues suurele hulgale VKEdele head võimalused turule sisenemiseks.

Programmi stabiilsuse ja järjepidevuse kindlustamise seisukohast olulist rahastamise küsimust tuleb käsitleda kahel tasandil.

1) Lähiajal programmi rakendamise käivitamine

Määruse ettepanekus nähakse ette õigusliku aluse loomine, mille abil kindlustada Euroopa Parlamendi eestvedamisel algatatud ettevalmistavate meetmete järjepidevus. Põhiline väljakutse lähiajal on seega arvamus koostaja arvates kindlustada minimaalne rahastamine, et käivitada programmi operatiivetapp.

Meeldetuletuseks olgu öeldud, et GMES-programm on selle kümne toimimisaasta jooksul kuulunud teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi alla ja perioodil 2007–2013 on selle rahastamiseks ette nähtud 1,2 miljardit eurot. Euroopa Kosmoseagentuur osaleb programmi arendamises 1,6 miljardi euroga. Kuna aastal 2011 lõpeb arendusetapp (enamiku programmi osade puhul), tuleb leida muud ühenduse rahastamisvahendid programmi operatiivetapi rahastamiseks. Sellega seoses teeb komisjon ettepaneku teha väljaspool teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmendat raamprogrammi täiendavaid eraldusi 107 miljoni euro suuruses summas, et rahastada programmiga seotud teatavaid tegevusi (eelkõige erastruktuuride hallatavate GMESi teenuste rahastamine ning osade Sentinel A tegevuste ja teenuste osutamiseks vajalike andmete ostmise rahastamine).

2007.–2013. aasta mitmeaastases finantsraamistikus ei ole teise etapi rahastamist ette nähtud ja rahastamisvahendeid tuleb põhjalikult uurida.

Oma ettepanekus märgib komisjon, et määrusega „*kaasneb finantsperspektiivi asjakohase rubriigi ümberplaneerimine*”. Kui ilmneb vajadus paigutada ümber rahalised vahendid, eelkõige kasutamata rahalised vahendid, tuleb luua tingimused täiendavaks rahastamiseks. Lisaks on komisjoni hinnangute kohaselt rubriigi 1a varu kõnealusel perioodil väga piiratud. Aasta 2011 ei näi erilisi probleeme tekitavat, küll aga aastad 2012 ja 2013. Kulukohustuste assigneeringud peaksid suurenema 41 miljoni euro võrra aastaks 2012 ja 56 miljoni euro võrra aastaks 2013, mis on juba niigi ülekoormatud rubriigi jaoks märkimisväärne lisakoorem.

Lõpuks tuleb kindlaks teha katmata vajadused, eelkõige seoses programmi kosmosevaldkonnaga, mille rahastamise kohta komisjon ei ole ettepanekut teinud ja mille kulud võivad suurened, kui otsuseid ei võeta vastu mõistliku aja jooksul. Eelkõige puudutab see Sentinel A programmi ülejäänud tegevusi (ESA hinnangul 30 miljonit eurot), Sentinel B satelliitide kasutuselevõtmist (165 miljonit eurot) ja Sentinel C esialgseid eraldisi (140 miljonit eurot).

2) Keskmise pikkusega või pika ajaperioodi jooksul programmi eelarvestrateegia kindlaksmääramine 2013. aastale järgnevatiks aastateks

Järgmine mitmeaastane finantsraamistik peab hõlmama ka täiemahulist GMES-programmi (ja seega tuleb sellele näha ette eraldi eelarverida). Selles osas ollakse üksmeelel, et programmi rahastamisvajadused on praegu määratud rahalistest vahenditest suuremad. Vajaolevad summad tuleks vaadata üle 2010. aasta kolme peamise kohtumise raames, mis on seotud ELi 2020. aasta strateegiaga, teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi vahetähtsuse tegemisega ning finantsraamistiku vahetähtsuse tegemisega, viimane hõlmab eelkõige Lissaboni lepinguga ette nähtud uute poliitiliste meetmete rahastamist. Institutsioonidevahelise kokkuleppe artiklis 37 ette nähtud paindlikkusinstrumendi ja õigusloomealase paindlikkuse kasutamine on samuti olulised vahendid.

Arvamuse koostaja rõhutab, et kava lühiajaline ja keskmise pikkusega periood on omavahel seotud. Perioodi 2014–2020 tugev finantsstrateegia sõltub suuresti perioodi 2011–2013 kohta tehtavatest otsustest. Kõnealuses ettepanekus on esitatud kõik vajalikud elemendid ühenduse programmi loomiseks: eesmärgid, haldusviis, rahastamine, kolmandate riikide osalus.

Strateegia peaks käsitlema järgmisi küsimusi: infrastruktuuride omandiõigus ja andmehalduse valdkonna poliitika; GMESi kosmoseinfrastruktuuri ostupoliitika; kolmandate riikidega tehtava rahvusvahelise koostöö poliitika; liikmesriikide võetud kohustus jätkata ülesannete täitmist.

Kuigi komisjoni ja ESA koostöö oli edukas teadustegevuse ja arendusetapis, tundub oluline laiendada konsulteerimistegevust operatiivetapis. Selles mõttes on sellise partnerite nõukogu loomine, kes täidab ülesandeid, mis täiendavad määruse ettepanekus ette nähtud GMES-komitee tegevust, asjakohane vahend nii programmi haldamise üldise sidususe kindlustamiseks kui ka ühtse mitmel tasandil kokku lepitud eelarvestrateegia loomiseks.

Seega näib olevat vältimatult vajalik eraldada täiendavaid rahastamisvahendeid mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamise teel, et kasutada ära GMES-programmi potentsiaali. See nõuab nii komisjonilt kui ka liikmesriikidelt konkreetseid jõupingutusi. Eelarvekomisjon kutsub komisjoni üles esitama finantsraamistiku ambitsioonika vahekokkuvõtte raames teema olulisusega kooskõlas olevaid ettepanekuid, nagu on ette nähtud 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelisele kokkuleppele lisatud 1. deklaratsioonis.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Eelarvekomisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(15 a) On seisukohal, et õigusakti ettepanekus nimetatud rahastamispakett on 2007.–2013. aasta finantsraamistiku alamrubriigis 1a kindlaks määratud ülemmääraga kooskõlas, aga rubriigi 1a varu aastateks 2011–2013 on väga väike. Rõhutab, et aastas eraldatav summa määratakse kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse käigus vastavalt 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise

kokkuleppe punktile 37. Rõhutab, et Lissaboni lepingust tulenevatele ELi uutele pädevusvaldkondadele, nagu kosmosepoliitika, tuleb leida asjakohased rahastamisvahendid; GMES-programmidele ja eelkõige GMESi kosmosevaldkonnale tuleks tagada vajalik rahastamine. Komisjon peaks praeguse mitmeaastase finantsraamistiku vahekokkuvõtte raames esitama GMESi keskmise pikkusega rahastamisstrateegia koos konkreetsete finantsraamistiku kohandamise ja läbivaatamise ettepanekutega enne esimese poolaasta lõppu, kasutades kõiki 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelises kokkuleppes ja eelkõige selle punktides 21–23 ette nähtud vahendeid. Komisjon peaks järgmist mitmeaastast finantsraamistikku silmas pidades esitama ka pikaajalise rahastamisstrateegia 31. detsembriks 2010.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) GMES-programmi kogu kestuse ajaks tuleks sätestada rahastamispakett summas 107 miljonit eurot, mis on peamiseks juhiseks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) punktis 37 määratletud tähenduses. On ette nähtud, et kõnealust rahastamispaketti täiendatakse **43 miljoni euroga** seitsmenda raamprogrammi kosmoseteemast GMESi esialgsete toimingutega kaasnevate teadusuuringute jaoks.

Muudatusettepanek

(16) GMES-programmi kogu kestuse ajaks tuleks sätestada rahastamispakett summas 107 miljonit eurot, mis on peamiseks juhiseks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) punktis 37 määratletud tähenduses. On ette nähtud, et kõnealust rahastamispaketti täiendatakse **209 miljoni euroga** seitsmenda raamprogrammi kosmoseteemast GMESi esialgsete toimingutega kaasnevate teadusuuringute jaoks. **Neid kahte rahastamisvahendit tuleks hallata koordineeritult, et kindlustada tõeline**

edasimine GMESi teenuste rakendamisel. Seitsmenda raamprogrammi vahendeid tuleks kasutada täielikus kooskõlas raamprogrammis kehtestatud eesmärkide ja kriteeriumidega.

Selgitus

Tuleb mainida kogu teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi raames GMESi jaoks ette nähtud rahastamispaketti, st kosmosevaldkonna jaoks ette nähtud 43 miljonit eurot, mis tuleb ümber paigutada, ja 166 miljonit eurot, mis on teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmendas raamprogrammis juba GMESi eelarveraal kättesaadavad. Lisaks tuleb rõhutada, et on oluline hallata neid kahte rahastamispaketti koordineeritult.

Muudatusettepanek 3

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16 a) Komisjon peaks finantsplaneerimisel jälgima, et nii GMESi esialgsel operatiivetalitajal (aastatel 2011–2013) kui ka pärast seda oleks tagatud andmete järjepidevus ning teenuseid saaks kasutada pidevalt ja püüranguteta.

Selgitus

Selleks, et andmete kasutajad saaksid kindlalt teenuseid kasutada, peaks tingimata vältima andmete järjepidevuse katkemist.

Muudatusettepanek 4

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19 a) Komisjon peaks esitama GMES-programmi keskmise pikkusega ja pikaajalise rahastamise strateegia, eelkõige seoses kosmosevaldkonda

kuuluvate koostisosadega, st Sentinel A programmi ülejäänud tegevuste, Sentinel B satelliitide kasutuselevõtmise ja Sentinel C esialgsete eraldistega. Strateegia raames tuleks uurida ja hinnata kõiki GMESi rahastamise võimalusi. Enne lõpliku strateegia esitamist peab komisjon konsulteerima partnerite nõukoguga.

Selgitus

Tuleb hinnata GMESi rahastamiseks 2007.–2013. aasta finantsraamistikus ja pärast selle lõppemist kättesaadavaid vahendeid ning pärast partnerite nõukoguga konsulteerimist luua pikaajaline strateegia. Tuleb täpsustada ka katmata vajadused, eelkõige kosmosevaldkonnas, nagu on viidatud teatises KOM(2009)0589 „Ülemaailmne keskkonna- ja turvaseire (GMES): Kosmosevaldkonnaga seotud ülesanded ja edasised sammud”, ja mille rahastamise kohta komisjon ei ole ettepanekuid teinud.

Muudatusettepanek 5

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikli 4 lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. Komisjoni abistab partnerite nõukogu.

Partnerite nõukogu on peamine liikmesriikide ja komisjoni tegevust kooskõlastav asutus. Ta täiendab artiklis 11 nimetatud GMES-komitee ülesandeid ja tagab GMES-programmi üldise sidususe.

Muid pädevaid osalejaid võidakse kaasata vaatlajatena.

Partnerite nõukogul on eelkõige järgmised ülesanded:

– määrata kindlaks GMESi üldraamistik ja kindlustada areng,

– võtta arvesse partnerite panust nende andmete, toodete ja infrastruktuuri

kättesaadavaks tegemisel,

– aidata komisjonil luua GMES-programmi keskmise pikkusega ja pikaajaline rahastamisstrateegia, nagu see on ette nähtud artiklis 9 a.

Partnerite nõukogu võtab vastu oma kodukorra.

Selgitus

GMES-komitee roll, mis on ette nähtud määruse ettepaneku artiklis 11, piirdub GIO eelarve täitmisega. Tuleb luua alaline kooskõlastamisfoorum eelkõige, kuid mitte ainult, komisjoni ja liikmesriikide kõrgete esindajate vahel. GMESi tõhus toimimine sõltub selgest haldusstruktuurist, konkreetsest keskmise pikkusega ja pikaajalisest strateegiast ning kõigi osalejate heast koostööst.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Ühenduse toetust **võib** anda konkreetsetes vormis, näiteks partnerluse raamlepinguga või tegevus- või meetmetoetuste kaasrahastamisena. Euroopa üldistes huvides tegutsevatele asutustele antavate tegevustoetuste suhtes ei kohaldata finantsmääruse kahanemissätteid. Toetuste puhul võetakse kaasrahastamise ülemmäär vastu artikli 11 lõikes 3 sätestatud korras.

Muudatusettepanek

2. **GMES-programmi rakendamisel peaks riigihange olema eelistatav rahastamisvahend. Põhjendatud juhtudel võib** ühenduse toetust anda konkreetsetes vormis, näiteks partnerluse raamlepinguga või tegevus- või meetmetoetuste kaasrahastamisena. Euroopa üldistes huvides tegutsevatele asutustele antavate tegevustoetuste suhtes ei kohaldata finantsmääruse kahanemissätteid. Toetuste puhul võetakse kaasrahastamise ülemmäär vastu artikli 11 lõikes 3 sätestatud korras.

Selgitus

Tavaliseks rahastamismooduseks peaks olema riigihankeleping. Põhjendatud juhtudel peaks rahastamine toimuma toetuste kaudu, avalikke menetlusi kasutades.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 9 a

Komisjon esitab praeguse mitmeaastase finantsraamistiku vahekokkuvõtte tegemise ning selle kohandamise ja läbivaatamise raames GMES-programmi ja eelkõige selle kosmosevaldkonna edasise rahastamise ettepaneku enne 2010. aasta esimese poole lõppu.

Pärast partnerite nõukoguga konsulteerimist koostab komisjon järgmist mitmeaastast finantsraamistikku silmas pidades ka GMES-programmi pikaajalise rahastamisstrateegia 31. detsembriks 2010.

MENETLUS

Pealkiri	Maa seire Euroopa programm (GMES) (2011–2013)
Viited	KOM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD)
Vastutav komisjon	ITRE
Arvamuse esitaja(d) Istungil teada andmise kuupäev	BUDG 14.7.2009
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Damien Abad 21.10.2009
Vastuvõtmise kuupäev	17.3.2010
Lõpphääletuse tulemused	+: 32 –: 1 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Damien Abad, Alexander Alvaro, Francesca Balzani, Reimer Böge, Andrea Cozzolino, Jean-Luc Dehaene, Göran Färm, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazábal Rubial, Salvador Garriga Polledo, Jens Geier, Ivars Godmanis, Ingeborg Gräßle, Carl Haglund, Jutta Haug, Anne E. Jensen, Ivailo Kalfin, Sergej Kozlík, Alain Lamassoure, Vladimír Maňka, Barbara Matera, Nadezhda Neynsky, Miguel Portas, Vladimír Remek, Dominique Riquet, László Surján, Helga Trüpel, Daniël van der Stoep, Derek Vaughan, Angelika Werthmann
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Edit Herczog, Paul Rübig, Georgios Stavrakakis

24.2.2010

KESKKONNA-, RAHVATERVISE JA TOIDUOHUTUSE KOMISJONI ARVAMUS

tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Maa seire Euroopa programmi (GMES) ja selle esialgsete toimingute kohta (2011–2013)
(KOM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD))

Arvamuse koostaja: Vittorio Prodi

LÜHISELGITUS

Määrus ülemaailmse keskkonna- ja turvaseire (GMES) ning selle esialgsete toimingute kohta on kõige uuem element mitmeaastases strateegias, mille eesmärk on tagada Euroopa enda suutlikkus teostada Maa seiret keskkonna ja julgeoleku vallas. Käesoleva ettepaneku tähtsust rõhutavad ka hiljutised järeldused, et kliimamuutuse mõju tuleb rohkem jälgida. Varasemad seireandmed ei ole olnud piisavalt täielikud (parameetrite osas) või neid andmed ei ole olnud võimalik pidevalt saada.

GMES-süsteem koosneb kolmest peamisest valdkonnast.

1. Kosmosevaldkond

See valdkond koosneb maavaatlusteks vajalikust infrastruktuurist, mis on loodud teenuste jaoks vajalike andmete kogumiseks ning mille ülesandeks on ka maapinna, atmosfääri ja okeanograafilisi parameetreid kirjeldavate vaatluste tegemine. Valdkonna eesmärk on ette valmistada ja ellu viia Sentinel-satelliitide lähetusi. Seda valdkonda koordineerib ESA.

2. *In situ*-valdkond (sealhulgas maapinnalt teostavad kaugseire vaatlused)

See valdkond hõlmab mitmeid rakendusi, vahendeid ja teenuseid, mida omatakse ja juhitakse riiklikul, piirkondlikul ja valitsustevahelisel tasandil.

3. Teenused

See valdkond tagab juurdepääsu andmetele, mis käsitlevad eri teemavaldkondi, nagu kliimamuutustega kohanemine ja kliimamuutuste leevendamine, aga ka julgeolek ning maapinna, merekeskkonna ja atmosfääri seire.

Arvamuse koostaja tunneb heameelt komisjoni ettepaneku üle, mis on oluline vahend

uurimistegevuse ja kodanikukaitse kasvavate vajaduste rahuldamiseks, arvestades kliima soojenemise tõsist mõju keskkonnale. Määrus on GMES-programmi ekspluatatsioonietapi esimene osa ja pakub vahendit täpsete andmete kogumiseks maismaa, merekeskkonna ja atmosfääri muutuste kohta. Mõõdetavad näitajad on näiteks ookeanide soolsus või biomassi niiskus ja merepinna tase. Lisaks on määrusel kasulik mõju katastroofide (nt naftareostused, metsatulekahjud, üleujutused ja maalihked) ärahoidmise ja nendega toimetuleku suutlikkusele. GMES on ühtlasi oluline ELi heitkogustega kauplemise süsteemi juhtimise ja heitekontrolli seisukohast. Programmi kolme valdkonna rahastamisstrateegia puhul on kasutatud prioriteetide määramist, mille puhul peeti silmas, et rahastamisstruktuur näeb ette riikide valitsuste ja muude avalik-õiguslike ja eraõiguslike asutuste osalemise peamiselt *in situ* ja teenuste valdkondades.

Positiivne on ka see, et programm võib praeguse majanduskriisi ajal avaldada mõju eriti teadussektoris tegutsevate VKEde kasvule. Lisaks kehtestab GMES-programmi standardid Euroopa tööstussektor, mis tähendab selgeid eeliseid nende konkurentsivõimele maailmaturul.

Rahvusvahelise koostöö kontekstis tuleb määruse tekstis selgelt ära märkida maavaatlussüsteemide ülemaailmne süsteem (GEOSS), sest osa GMESi rakendamiseks vajalikust rahast suunatakse nimetatud ülemaailmsesse vaatlussüsteemi, mida EL ametlikult toetab.

Arvamuse koostaja soovib komisjonil rõhutada oma ettepanekus mõningaid infotehnoloogia aspekte, kuna infotehnoloogia on eriti oluline satelliit tehnoloogia ja Euroopa Keskkonnaagentuuri rolli jaoks, viimase puhul eelkõige kasutajate (riikide asutused) vajaduste koordineerimisel.

Lõpetuseks tuleb märkida, et kosmose valdkonna rahastamise struktuur on väga murettekitav. Käesolev määrus hõlmab ainult ajavahemiku 2011–2013 rahastamisvajadusi. ESA kohustused seoses Sentinel-satelliitide lähetusega eeldavad täpseid ja õigeaegseid ettevalmistusi ning nõuavad ajavahemikku 2014–2017 kavandatud tegeliku lähetuse jaoks suuri kulutusi. Selle ajavahemiku osas ei ole aga finantsperspektiivi veel vastu võetud. Seetõttu on projekti olukord üleminekuperioodil (jaanuar–detsember 2014), kui raha ei eraldata, ebakindel, samas kui Maa seire projektis osalevatele ettevõtetele tuleb osutatud teenuste eest siiski maksta. Arvamuse koostaja kutsub komisjoni ja nõukogu üles selle probleemiga tegelema ja sellele sobivat lahendust leidma.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) *Kosmosevaldkond*, millega tagatakse juurdepääs järgmisi teemasid hõlmavale teabele:

- *maismaaseire*;
- hädaolukordade ohjamine;
- julgeolek;
- *merekeskkonna seire*;
- *atmosfääri seire*;
- *kliimamuutustega kohanemine ja kliimamuutuste leevendamine*;

Muudatusettepanek

(a) *teenustevaldkond*, millega tagatakse juurdepääs järgmisi teemasid hõlmavale teabele:

- *kliimamuutustega kohanemine ja kliimamuutuste leevendamine*;
- *maismaa, merekeskkonna ja atmosfääri seire*;
- hädaolukordade ohjamine;
- julgeolek;

Selgitus

Kliimamuutus ja selle mõju peavad olema GMESi toimingute keskmes ning seetõttu tehakse ettepanek muuta sõnastust ja loetelus toodud osade järjekorda.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Komisjon tagab GMES-programmi koordineerimise riigi, ühenduse ja rahvusvahelise tasandi tegevusega.

Muudatusettepanek

1. Komisjon tagab GMES-programmi koordineerimise riigi, ühenduse ja rahvusvahelise tasandi tegevusega, ***nagu maavaatlussüsteemide ülemaailmne süsteem (GEOSS)***.

Selgitus

GEOSSile tuleks selgesõnaliselt viidata, arvestades Euroopa panust sellesse süsteemi GMES-programmi kaudu.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 – lõige 3 – teine lõik

Komisjoni ettepanek

Euroopa Kosmoseagentuurile tehakse ülesandeks rakendada GMESi kosmosevaldkond, ning paluda vajaduse korral abi Euroopa Meteoroloogiliste Satelliitide Kasutamise Organisatsioonilt (EUMETSAT).

Muudatusettepanek

Euroopa Kosmoseagentuurile tehakse ülesandeks rakendada GMESi kosmosevaldkond ning paluda vajaduse korral abi Euroopa Meteoroloogiliste Satelliitide Kasutamise Organisatsioonilt (EUMETSAT), ***samas kui Euroopa Keskkonnaagentuuri ülesanne on koordineerida in situ-valdkonda, ühendades kasutajate vajadusi ja aidates kaasa teenuste korraldamisele.***

Selgitus

Euroopa Keskkonnaagentuuri rolli GMES-programmi rakendamisel tuleks rõhutada.

MENETLUS

Pealkiri	Maa seire Euroopa programm (GMES) (2011–2013)
Viited	KOM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD)
Vastutav komisjon	ITRE
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	ENVI 14.7.2009
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Vittorio Prodi 9.9.2009
Arutamine parlamendikomisjonis	2.12.2009
Vastuvõtmise kuupäev	23.2.2010
Lõpphääletuse tulemus	+: 42 –: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	János Áder, Elena Oana Antonescu, Paolo Bartolozzi, Sandrine Bélier, Sergio Berlato, Milan Cabrnoch, Nessa Childers, Bas Eickhout, Edite Estrela, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Kläß, Jo Leinen, Peter Liese, Kartika Tamara Liotard, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Gilles Pargneaux, Antonyia Parvanova, Sirpa Pietikäinen, Mario Pirillo, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Oreste Rossi, Daciana Octavia Sârbu, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Catherine Soullie, Salvatore Tatarella, Anja Weisgerber, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Jutta Haug, Veronica Lope Fontagné, Anna Záborská, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska

MENETLUS

Pealkiri	Maa seire Euroopa programm (GMES) (2011–2013)			
Viited	KOM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD)			
EP-le esitamise kuupäev	20.5.2009			
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	ITRE 14.7.2009			
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	BUDG 14.7.2009	ENVI 14.7.2009	LIBE 14.7.2009	
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev	LIBE 10.5.2010			
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Norbert Glante 16.9.2009			
Arutamine parlamendikomisjonis	28.9.2009	12.10.2009	2.12.2009	27.1.2010
	18.3.2010			
Vastuvõtmise kuupäev	11.5.2010			
Lõpphääletuse tulemus	+: -: 0:	38 0 0		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Jean-Pierre Audy, Jan Březina, Reinhard Bütikofer, Maria Da Graça Carvalho, Jorgo Chatzimarkakis, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Lena Ek, Ioan Enciu, Gaston Franco, Adam Gierek, Norbert Glante, Edit Herczog, Philippe Lamberts, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Judith A. Merkies, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Paul Rübig, Amalia Sartori, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Ioannis A. Tsoukalas, Marita Ulvskog, Vladimir Urutchev			
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Lara Comi, António Fernando Correia De Campos, Rachida Dati, Marek Józef Gróbarczyk, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Mario Pirillo, Lambert van Nistelrooij, Hermann Winkler			
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Catherine Bearder			